

**VLAAMSE
HERALDISCHE RAAD**

JAARVERSLAG 2021

INHOUD

I. OPDRACHT.....	1
II. SAMENSTELLING	2
III. RAADSVERGADERINGEN 2021	2
IV. WAPENBRIEVEN 2021	3
V. VASTSTELLING NIEUWE GEMEENTEWAPENS EN -VLAGGEN 2021	3
VI. WAPENBOEK 2000-2020	4

I. OPDRACHT

De adviestaken van de VHR zijn vastgelegd in het decreet van 3 februari 1998, gewijzigd bij decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen en gewijzigd bij decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed. Artikel 8/1 van dit decreet bepaalt dat er een Vlaamse adviescommissie voor heraldiek wordt opgericht onder de benaming Vlaamse Heraldische Raad. Het decreet legt volgende taken vast voor de Vlaamse Heraldische Raad:

- Op aanvraag van een belanghebbende privé persoon of instelling kan de Vlaamse Regering – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – het recht erkennen om een oud wapen te dragen (artikel 3,§1).
- De Vlaamse Regering kan – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – op eigen initiatief een privé persoon of een instelling het recht verlenen om een nieuw wapen te voeren (artikel 4,§1).
- Op aanvraag van een belanghebbende privé persoon of instelling kan de Vlaamse Regering – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – het recht verlenen om een nieuw wapen te voeren (artikel 4,§2).
- Om voor de erkenning of verlening in aanmerking te komen moeten de wapens in overeenstemming zijn met de reglementering vastgelegd door de raad (artikel 5).
- De Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – de wijze waarop de inschrijving wordt vastgesteld en bijgehouden (artikel 6,§2).
- De Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – de wijze waarop de erkenning of verlening wordt gewijzigd, opgeheven of ingetrokken (artikel 6,§4).
- De Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de raad heeft geraadpleegd – de wijze waarop de aanvragen worden ingediend, en welke bijkomende documenten eventueel nog bij de aanvraag moeten worden gevoegd (artikel 7,§1).

Het decreet van 28 januari 1977 legde voor het eerst de regelgeving vast inzake de vaststelling van het wapen en de vlag van de gemeenten. Het decreet werd opgeheven bij decreet van 21 december 1994 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en de gemeenten, dat op zijn beurt werd opgeheven bij decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse gemeenschapscommissie. Dit decreet bepaalt:

- Binnen drie maanden na de ontvangst van de verordening van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het provincieraadsbesluit, het gemeenteraadsbesluit of het districtsraadsbesluit neemt de Vlaamse Regering, na advies van de Vlaamse Heraldische Raad, een besluit tot goedkeuring daarvan of richt ze tot de Vlaamse gemeenschapscommissie, de provincie, de gemeente of het district een gemotiveerd verzoek om de verordening of het besluit te herzien. Het advies van de Vlaamse Heraldische Raad, wordt bij dit verzoek gevoegd (artikel 3,§3).

Naast de formele taakstelling functioneert de Vlaamse Heraldische Raad als een aanspreekpunt inzake heraldiek in Vlaanderen. De raad verleent bij gelegenheid informeel advies naar aanleiding van uiteenlopende vragen inzake familiewapens en gemeentewapens.

II. SAMENSTELLING

De Vlaamse Heraldische Raad bestaat uit zeven leden met expertise in heraldiek. Het besluit van 14 december 2018 tot aanstelling van de voorzitter en de leden van de Vlaamse Heraldische Raad legt de samenstelling van de raad vast.

Op 31 mei 2019 nam een raadslid ontslag uit de raad.

Na een publieke oproep en selectieprocedure werd mevrouw Anne-Laure Van Bruaene, hoofddocent geschiedenis UGent, bij besluit van 5 maart 2021 aangesteld als vervangend raadslid.

De raadsleden van de VHR zijn:

- Jozef Dauwe
- Luc Duerloo, voorzitter
- Erik Houtman
- Véronique Lambert
- Brigitte Meijns
- Anne-Laure Van Bruaene
- Patrick van Waterschoot

Artikel 8/3 van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen, gewijzigd door artikel 12.1.21 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, bepaalt dat het secretariaat van de VHR wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO.

III. RAADSVERGADERINGEN 2021

In 2021 gingen 10 raadsvergaderingen door, met name op 28 januari, 25 februari, 25 maart, 22 april, 27 mei, 24 juli, 24 september, 5 november, 25 november en 23 december.

Omwille van de coronamaatregelen vonden alle raadsvergaderingen in 2021 online plaats via Microsoft Teams.

Aanwezigheden raadsvergaderingen VHR 2021:

	28/01	25/02	25/03	22/04	27/05	24/06	24/09	5/11	25/11	23/12	Totaal
Jozef Dauwe	x	x	x	x	x				x	x	7
Luc Duerloo voorzitter	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Erik Houtman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Véronique Lambert	x	x		x	x			x			5

	28/01	25/02	25/03	22/04	27/05	24/06	24/09	5/11	25/11	23/12	Totaal
Brigitte Meijns			x		x			x		x	4
Anne-Laure Van Bruaene			x	x	x	x	x	x	x	x	8
Patrick van Waterschoot	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10

IV. WAPENBRIEVEN 2021

In 2021 heeft de Vlaamse Heraldische Raad in totaal 11 nieuwe wapenbrieven uitgereikt, waarvan 2 betrekking hadden op erkenningen van oude wapens en 9 op verleningen van nieuwe wapens. Deze wapenbrieven werden ingeschreven in het wapenregister onder de nummers 287 t.e.m. 295, 297 en 300.

Nr.	Naam
287	Geleyns, Ruben Josse Annie
288	Vriesendorp, Willem Thomas
289	Meerschaut, Christian Omer Léocadie
290	Barria, Lautaro Sanhueza
291	Verhellen, Gert Arthur
292	Vermeulen, Frederic Maria Philip
293	Maskens, Charles Antoine Marie Philippe
294	Kerkhofs, Robert Christiaan Thomas
295	De Bel, Etienne Camiel Guido Henri
297	De Langhe, Pascal Fernand Firmin
300	Peeters, Vincent Jozef Frans

De plechtige uitreiking van de wapenbrieven door minister Matthias Diependaele vond plaats op 8 oktober 2021 in het kasteel van Laarne.

Aangezien in 2020 geen fysieke uitreiking kon doorgaan omwille van de coronapandemie ontvingen in Laarne ook eerdere begunstigen hun geregistreerde wapenbrief uit handen van de minister.

V. VASTSTELLING NIEUWE GEMEENTEWAPENS EN -VLAGGEN 2021

Het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse gemeenschapscommissie bepaalt dat gemeentewapens en -

vlaggen slechts opnieuw kunnen worden vastgesteld op grond van nieuwe feiten of motieven. Bij de fusie van twee of meer aangrenzende gemeenten worden de oorspronkelijke gemeenten opgeheven en ontstaat er een nieuwe entiteit. De bestaande wapens en vlaggen van de betrokken gemeenten vervallen. Bijgevolg dient de nieuwe fusiegemeente een gemotiveerd verzoek tot vaststelling van een nieuw gemeentewapen en -vlag in te dienen bij de Vlaamse Regering. De decreetgever voorziet in dit geval in advisering door de Vlaamse Heraldische Raad.

In 2021 bracht de Vlaamse Heraldische Raad advies uit over de vaststelling van het nieuwe wapen en de vlag van de fusiegemeente Lievegem (vastgesteld bij ministerieel besluit van 1 maart 2021).

VI. WAPENBOEK 2000-2020

Naar aanleiding van 20 jaar wapenerkenningen en -verleningen maakte de Vlaamse Heraldische Raad een overzichtspublicatie op. Dit *'Wapenboek 2000-2020. Wapens erkend of verleend door de Vlaamse Regering'* verscheen in het voorjaar van 2021 bij Openbaar Kunstbezit Vlaanderen. Het boek geeft het volledige overzicht van de bijna 300 wapenschilden die sinds 2000 op voordracht van de Vlaamse Heraldische Raad door de Vlaamse Regering zijn uitgereikt. Van elk wapen, in kleur afgebeeld, vermeldt het de begunstigde en de wapenbeschrijving. Een gezamenlijk voorwoord werd geschreven door minister-president Jan Jambon en minister Matthias Diependaele.

Aan het eigenlijke 'wapenboek' gaan drie inleidende bijdragen vooraf. Voorzitter Luc Duerloo staat in zijn bijdrage stil bij de symboliek en evolutie van de heraldiek in Vlaanderen. In een volgend deel ontleedt raadslid Jozef Dauwe hoe het decreet van 3 februari 1998 tot stand kwam en wordt toegepast. Raadslid Patrick van Waterschoot schetst tot slot de vele praktische toepassingen van de heraldiek, geïllustreerd aan de hand van een reeks concrete voorbeelden.

Op 9 juli 2021 werd het *'Wapenboek 2000-2020'* plechtig voorgesteld op kasteel Baudries (Dikkelvenne) in aanwezigheid van minister Matthias Diependaele.

Bijlage 1: huishoudelijk reglement VHR

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit huishoudelijk reglement wordt verstaan onder:

1° besluit: het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Heraldische Raad;

2° decreten:

- het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap;
- het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen;

3° leden: de door de minister benoemde leden van de raad met uitzondering van de voorzitter;

4° minister: de Vlaamse minister bevoegd voor onroerend erfgoed;

5° raad: de Vlaamse Heraldische Raad (VHR) zoals vermeld in artikel 8/1 van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen;

6° SARO: de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed;

7° voorzitter: de door de minister benoemde voorzitter van de raad;

8° schriftelijk: per e-mail (bij voorkeur), per brief, of per fax;

9° secretaris: de secretaris van de SARO.

HOOFDSTUK 2. VOORZITTERSCHAP

Artikel 2.

§1. Als de voorzitter niet aanwezig is op een raadsvergadering dan wordt de vergadering voorgezeten door het oudste aanwezig lid.

HOOFDSTUK 3. RAADSVERGADERING

Afdeling 3.1. Bijeenroeping

Artikel 3.

§1. De raad legt de raadsvergaderingen per werkjaar in een kalender vast.

§2. Bij hoogdringendheid kan de voorzitter beslissen om een bijkomende raadsvergadering bijeen te roepen. De leden worden hiervan onmiddellijk op de hoogte gebracht.

§3. De voorzitter moet de raad bijeenroepen bij een verzoek dat uitgaat van minstens de helft van de effectieve leden van de raad. Dit verzoek moet schriftelijk worden gericht aan de voorzitter, met afschrift aan het secretariaat.

Afdeling 3.2. Uitnodiging en agenda

Artikel 4.

Het secretariaat maakt minstens vijf werkdagen voor de raadsvergadering schriftelijk een uitnodiging voor de raadsvergadering over aan de leden. De uitnodiging vermeldt de datum, de plaats en het uur. In bijlage bij de uitnodiging worden de agenda en de bijhorende documenten (ontwerp verslag, ontwerp adviezen en andere documenten) of de digitale toegang tot deze documenten toegevoegd.

Artikel 5.

§1. De voorzitter stelt de agenda in overleg met het secretariaat op.

§2. De leden kunnen schriftelijk agendapunten voorstellen. Deze agendapunten worden bezorgd aan het secretariaat uiterlijk tien werkdagen voorafgaand aan de raadsvergadering. Omwille van hoogdringendheid kan er, in overleg met de voorzitter, afgeweken worden van deze termijn van tien werkdagen.

§3. De raad stelt de definitieve agenda van de raadsvergadering vast als eerste agendapunt van de raadsvergadering.

Afdeling 3.3. Aanwezigheden

Artikel 6.

§1. Leden die verhinderd zijn om deel te nemen aan de raadsvergadering, delen dit zo spoedig mogelijk mee aan het secretariaat.

§2. Tenzij de raad anders beslist kunnen alleen de hierna opgesomde personen aanwezig zijn op de raadsvergadering: (a) de raadsleden, (b) de leden van het secretariaat.

Artikel 7.

De aanwezige leden tekenen op de raadsvergadering de presentielijst.

Artikel 8.

De aanwezige leden, die de presentielijst hebben ondertekend, ontvangen presentiegeld en verplaatsingskosten conform het besluit.

Afdeling 3.4. Beraadslaging

Artikel 9.

De voorzitter: 1° zit de raadsvergadering voor; 2° opent en sluit de raadsvergadering, 3° stelt vast dat het vereist aantal leden aanwezig is; 4° vraagt naar eventuele belangenconflicten, 5° leidt de debatten, 6° waakt over de naleving van het huishoudelijk reglement en de toepassing van de regelgeving.

Artikel 10.

De raad kan alleen geldig beslissen als bij de stemming ten minste de helft van de leden aanwezig is. De raad kan echter, als het vereist aantal leden niet aanwezig is, na een tweede oproep en ongeacht

het aantal aanwezige leden, op geldige wijze stemmen over de onderwerpen die voor een tweede maal op de agenda staan.

Als het vereist aantal leden niet aanwezig is kan de voorzitter in uitzonderlijke gevallen beslissen om de goedkeuring van een advies via schriftelijke procedure af te handelen. Het secretariaat legt het advies via een schriftelijke procedure voor goedkeuring voor aan de raad.

Artikel 11.

§1. De dossiers van de aanvragen worden door het secretariaat samengesteld. Alleen aanvragen waarin alle vereiste stukken aanwezig zijn, worden aan de verslaggever bezorgd.

§2. Voor elke aanvraag wordt binnen de raad een verslaggever aangesteld. Deze maakt een kort verslag en kan daarbij een beslissing of alternatieven voorstellen.

§3. De overeenstemming tussen de aanvrager en de raad krijgt zijn neerslag in het ontwerp van wapenbrief. Deze tekst identificeert de begunstigde en geeft een beschrijving van het wapenschild.

§4. De raad moet instemmen met het ontwerp van wapentekening vooraleer de wapenbrief kan worden afgewerkt.

§5. De raad streeft ernaar om op de raadsvergadering bij consensus te beslissen. Als de raad geen consensus kan bereiken, wordt beslist bij meerderheid van de aanwezige leden. Bij gelijkheid van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Artikel 12.

§1. Het secretariaat communiceert met de aanvrager en maakt ter goedkeuring het ontwerp van wapenbrief aan de aanvrager over.

§2. Het secretariaat staat in voor de ondertekening van de wapenbrief en voor het bezegelen ervan. Het secretariaat draagt ook zorg voor de inschrijving van de wapenbrief in het wapenregister en voor de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Afdeling 3.5. Notulen

Artikel 13.

Het secretariaat zorgt voor een ontwerpverslag van de raadsvergadering. Dit ontwerpverslag bevat minstens volgende gegevens: 1° de datum, het aanvangsuur en sluitingsuur van de vergadering; 2° de aanwezige en verontschuldigde leden, 3° de vaststelling dat het vereist aantal leden aanwezig is, 4° de agenda, 5° een samenvatting van de beraadslaging per punt zonder vermelding van de namen van tussenkomende leden en 6° de uitslag van eventuele stemmingen.

Artikel 14.

Het ontwerpverslag van de raadsvergadering wordt ter goedkeuring voorgelegd op de volgende raadsvergadering.

De goedgekeurde notulen worden ondertekend door de voorzitter.

HOOFDSTUK 4. ONTSLAG VAN EEN LID

Artikel 15.

Elk lid dat niet deelneemt aan drie opeenvolgende raadsvergaderingen zonder kennisgeving overeenkomstig artikel 7 van het huishoudelijk reglement is van rechtswege ontslagnemend. Nadat de voorzitter het lid gehoord heeft brengt hij de minister op de hoogte van het ontslag.

Leden die zelf ontslag wensen te nemen, doen dit schriftelijk bij de bevoegde minister en brengen zowel de voorzitter als het secretariaat hiervan schriftelijk op de hoogte.

HOOFDSTUK 5. DEONTOLOGIE

Artikel 16.

Een lid dat, bij de behandeling van een onderwerp, van oordeel is een rechtstreeks of onrechtstreeks persoonlijk belang te hebben of van oordeel is dat dit onderwerp zijn ambtelijke bevoegdheid raakt, woont de beraadslaging over het advies en de eventuele stemming ervan niet bij. Het lid meldt dit ten laatste bij aanvang van de raadsvergadering aan de voorzitter.

Artikel 17.

Als een lid van oordeel is dat een ander lid een rechtstreeks of onrechtstreeks persoonlijk belang of professioneel belang heeft bij een besproken onderwerp of dat dit onderwerp de ambtelijke bevoegdheid van dit lid raakt, dan brengt dit lid dit ten laatste bij aanvang van de raadsvergadering ter kennis aan de voorzitter.

De voorzitter brengt dit, met zijn advies, ter kennis aan het betrokken lid.

Als de voorzitter van oordeel is dat het lid een persoonlijk of professioneel belang heeft bij een besproken onderwerp en het lid weigert zich uit de bespreking van het onderwerp terug te trekken, dan vraagt de voorzitter hierover een geheime stemming. De raad sluit het lid bij een gewone meerderheid uit van de bespreking en de stemming over het onderwerp.

Artikel 18.

De leden zijn gehouden tot discretie en integriteit betreffende de werking van de raad.

Artikel 19.

De leden mogen geen publieke verklaringen afleggen die het normale verloop van de door de decreten ingestelde procedures kunnen hinderen of die op de besluitvorming anticiperen.

Artikel 20.

Enkel de voorzitter is woordvoerder van de raad. De voorzitter kan deze opdracht delegeren aan een ander lid of het secretariaat.

HOOFDSTUK 6. DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 21.

De raad kan wijzigingen in dit reglement doorvoeren als minstens de helft van de leden akkoord gaan. Over de wijzigingen wordt beslist op de tweede raadsvergadering na het indienen van de aanvraag tot wijziging.

Artikel 22.

De raad en het secretariaat zijn gevestigd te: Havenlaan 88, bus 23, 1000 Brussel.